

Legenda fluturului Apollo rosu din Năsăud

de Rudolf RÖSLER*

traducere Demetra RÁKOSY

Într-o vreme de mult trecută, trăia în satul de munte Bârgău, în Năsăud, un preot, a cărui fiică era cea mai frumoasă fată din acele locuri. Fiul zmeului furtunii, care-și avea palatul în norii de pe vârful Pietrosul în Munții Călimani, poposind în timpul iarmarocului în sat, se îndrăgosti de frumoasa Mărioara. Dar fiica preotului nu vroia să audă de necioplitul, urâciosul și hidosul fiu al zmeului, pe care toată lumea îl disprețuia. Mărioara se îndrăgostise de chipesul Vasile, fiul baciului de la stâna Bistrisoara. Cei doi se plăceau încă din copilărie când se jucau pe ulițele satului, înotau împreună cu ceilalți copii din sat în apele cristaline ale râului Bistrița, culegând toamna fructele aromate ale pădurii.

Era vară și în sat se sărbătorea ziua Sf. Ilie, ocrotitorul păstorilor. Tinerilor ciobani, care lucrau departe pe pajistile alpine, le era îngăduit, ca timp de trei zile, să sărbătorească și ei împreună cu sătenii. În această perioadă Mărioara și Vasile s-au îndrăgostit și își jurară credință până la adânci bătrâneți. Dar timpul până la următoarea revedere, în toamnă când se întorceau oile de la stâne, li se păru îndrăgostiților mult prea lung.

“Cum să trăiesc, fără tine, dragă Vasile, până la întoarcerea oilor, în toamnă?”, suspină Mărioara. “Mi se va frânge inima de dor”. “Și mie, dragă Mărioara”, spuse Vasile, “dar asta este soarta noastră, a ciobanilor din Carpați, care nu avem voie să ne părăsim stâna și turmele decât o singură dată, în vară. Dar am găsit o soluție: îl vezi acolo pe bătrânul pustnic Orban, care își vinde plantele medicinale? Coliba sa se află în codrul de la Colibița, la jumătate de cale de la stâna noastră și Bârgău. Poate vrea să ne ajute. La el ne putem întâlni pe ascuns!”

Bătrânul Orban promise să-i ajute, cunoscându-i ca fiind copiii unor oameni vrednici. Și astfel se hotărâră să se întâlnească o dată pe lună, când luna avea să fie plină, la coliba pustnicului în mijlocul codrului.

Între timp, fiul zmeului, îi ceru tatălui său să i-o ceară de nevastă pe fiica preotului. Dar preotul, precum tot satul, erau uimiți și revoltați de îndrăzneala zmeului furtunii. “Niciodată nu îți voi da mâna fiicei mele!” răspunse preotul. “Tu și familia ta veți regrata asta pentru toată viața!”, tună zmeul și zbură iute ca vântul înapoi în munți, pârjolind culturile de ovăz și porumb pe care le

* Titlul original: Eine Sage aus dem Nösnerland in Siebenbürgen, publicată în Siebenbürgisch-sächsischer Hauskalender 51. Jahrgang: 166-170, Jahrbuch 2006.

întâlni în cale. De două ori mai coborâ în sat să o ceară de nevastă pentru fiul său, pe frumoasa Mărioara. De două ori preotul îi refuză cererea. De două ori zmeul se răzbună, dând foc chiar și la turnul bisericii din sat.

De la această întâmplare se poate să fi trecut câteva luni, când bătrânul zmeu, zburând peste cătunul Colibița, zări în codru o luminiță. Fiind curios, se apropie și privi prin geam, în bucătăria slab luminată a colibeii bătrânului Orban. Ceea ce zări îl înfurie peste măsură. La masa veche, cioplită din lemn, stăteau, mână în mână, privindu-se tăcuți, frumoasa Mărioara și un tânăr păstor.

“Blestemați să fiți! Dacă nu mă înșel, acesta este fiul baciului de la stâna Bistrisoara. Le voi arăta eu lor!” Astfel se ridică în văzduh și trimise un fulger în acoperisul de șindrilă a colibeii, urmat de un tunet înfiorător. Vasile o prinse pe Mărioara de mână și amândoi îl ajutară pe bătrânul Orban și pe motanul său gri, să fugă din coliba cuprinsă de flăcări. Afară se luminase ca de ziuă, iar în fața lor stătea bătrânul zmeu și tună: “Blestemați să fiți oamenilor! Tu Mărioara ai fi putut duce, ca nora mea, o viață lipsită de griji și ai fi devenit nemuritoare, acum însă vă voi străpunge pe toți trei!”

“Fă asta zmeule!” spuse Mărioara, “decât să trăiesc alături de fiul tău necioplit, mai bine mor alături de dragul meu Vasile, astfel încât moartea să ne unească pe vecie !”

“Ha, ha, ha!” râse zmeul, iar râsul său răsună ca un tunet până jos în sat, peste muntele Heniu, în valea Someșului, ba chiar peste cele mai înalte vârfuri ale Carpaților și până în Bucovina. “Așa de ușoară și frumoasă nu vă va fi pedeapsa!” strigă mai departe zmeul. “Dimpotrivă, veți avea o viață vesnică, veți depinde unul de celălalt, dar nu vă veți putea niciodată stinge dorul, iar în fiecare an o să vă mistuiți, fără ca dragostea voastră să se poată împlini vreodată!” Cu aceste cuvinte se ridică în văzduh și cu un fulger îl transformă pe bătrânul Orban într-o stâncă.

“Voi doi, tu nerecunoscătoare Mărioara și tu obraznicule Vasile veți fi legați de această stâncă pentru totdeauna! Tu Mărioara, cunoscută pentru frumusețea ta și ca “Albă ca zăpada”, vei trăi ca o neînsemnată floare albă numai pe această stâncă, iar Vasile, frumosul tău “Apollo”, se va hrăni ca omidă din frunzele tale, pricinuindu-ți în continuu durere și suferință, pentru ca să sărute ca flutुरe urâtele și micuțele tale flori. Blestemați să fiți voi trei pentru totdeauna!”

Încă o dată fulgeră și tună zmeul înainte să zboare plin de mână înapoi în castelul său de pe vârful Pietrosul.

Preotul împreună cu tot satul o căutară zadarnic în toate pădurile din munții Bârgău și Călimani, pe frumoasa Mărioara, care dispăruse fără urmă într-o noapte de vară. Și bătrânul baci împreună cu păstorii săi îl căutară pe fiul său Vasile prin toți munții și toate pădurile din împrejurimi, dar totul era în zadar! Nici pe bătrânul pustnic Orban nu îl mai văzu de atunci nimeni vânzându-și rădăcinile, tincturile și plantele medicinale la târgurile din Bârgău și Năsăud.

Vara trecu, și veni toamna. Baciul coborâ cu o turmă mare de oi în sat, dar fără Vasile. Bătrânii povestesc, că bătrânul baci muri în acel an, de tristețe și supărare. În primăvară, turma urcă din nou la stâna Bistrisoara, dar de data aceasta cu un alt baci. Stânca mare de calcar, din mijlocul pădurii, era acoperită de o mare de flori albe. În vară, în jurul stâncii scăldate în lumina caldă a soarelui, zburau nenumărați fluturi albi, a căror aripi erau împodobite cu numeroase puncte negre și pete sângerii.

Și astfel stă și astăzi în mijlocul codrului din munții Călimani, stânca lui Orban, sub care se preling de-a lungul râului Bistrița, precum mărgăritarele unui colier, casele de lemn ale cătunului Colibița. De atunci există fluturile de Apollo roșu, a cărui omizi pot trăi doar consumând frunzele de *Sedum album*.

Blestemul zmeului din munții Călimani, rostit cu multe secole în urmă, mai dăinuie și astăzi.

Și astfel rămâne neîmplinită dragostea dintre frumoasa Mărioara și Vasile până în zilele noastre, și probabil va rămâne astfel până în veșnicie.

Notă

Rudolf RÖSLER este un renumit inginer silvic, fost director al direcției silvice din Bistrița Năsăud, mare iubitor și cunoscător al naturii. A emigrat în 1976 din România în Germania. Legenda fluturului Apollo a auzit-o în 1961 povestită de cabanierul cantonului silvic de la Colibița.